

Sanacja i upadłość przedsiębiorców

Przyjęcie układu i jego skutki

Charakter prawny układu

Uchwała

Sądu Najwyższego - Izba Cywilna

z dnia 15 stycznia 1997 r.

III CZP 123/96

Nie wnikając bliżej w charakter prawny układu jako aktu prawnego o złożonej strukturze, należy przyjąć, że w warstwie merytorycznej układ stanowi czynność prawa cywilnego wyrażającą się w składanych w określony ustawowo sposób (por. art. 51, 55, 57 cyt. rozp.) oświadczeniach woli wierzycieli i dłużnika, prowadzących do uzgodnień w zakresie propozycji układowych. Uzgodnienia składają się na treść układu, który dla swojej skuteczności wymaga zatwierdzającego orzeczenia sądu (art. 63 § 2 cyt. rozp.). Układ spełnia cel postępowania, jakim jest umożliwienie zadłużonemu podmiotowi gospodarczemu wykonanie zaciągniętych zobowiązań i zapobieżenie likwidacji przedsiębiorstwa.

Charakter prawny układu

Uchwała

Sądu Najwyższego - Izba Cywilna

z dnia 5 lipca 2006 r.

III CZP 38/06

Charakter prawny układu nie jest rozumiany jednolicie. Najczęściej jest on uważany za szczególnego rodzaju umowę albo za kwalifikowaną postać ugody. Jako "specyficzną umowę" określił układ Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 20 lipca 1997 r., III CZP 87/95 (OSNC 1995, nr 11, poz. 162), stwierdzając, że układ jest złożonym aktem prawnym, na który składa się umowa pomiędzy wierzycielami i dłużnikiem oraz zatwierdzające układ orzeczenie sądu, które nadaje mu moc prawną. Szczególną cechą tej umowy jest także to, że dla jej skuteczności nie jest konieczne złożenie zgodnych oświadczeń woli przez wszystkich zainteresowanych; układ wiąże nie tylko tych, którzy się na niego zgodzili, ale także tych, którzy nie zajęli stanowiska, a nawet tych, którzy się opowiedzieli przeciwko układowi.

Przy różnicach poglądów co do natury układu, który jest określany jako "złożony akt prawny" lub jako "szczególny akt prawny", nie budzi wątpliwości, że powstaje on przy spełnieniu trzech koniecznych czynników: zawartego w propozycjach układowych oświadczenia woli upadłego, oświadczenia woli wierzycieli wyrażonego w formie głosowania na zgromadzeniu przez wymaganą ich liczbę oraz postanowienia sądu zatwierdzającego układ.

Charakter prawny układu

Art. 506 Kodeksu cywilnego

§ 1. Jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa (odnowienie).

§ 2. W razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia. Dotyczy to w szczególności wypadku, gdy wierzyciel otrzymuje od dłużnika weksel lub czek.

Art. 507 Kodeksu cywilnego

Jeżeli wierzytelność była zabezpieczona poręczeniem lub ograniczonym prawem rzeczowym ustanowionym przez osobę trzecią, poręczenie lub ograniczone prawo rzeczowe wygasa z chwilą odnowienia, chyba że poręczyciel lub osoba trzecia wyrazi zgodę na dalsze trwanie zabezpieczenia.

Charakter prawny układu

Art. 167 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela oraz współdłużnika dłużnika ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu skarbowego, zastawu rejestrowego lub hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.
2. Do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 168 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ nie narusza praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego lub hipoteki morskiej, jeżeli były ustanowione na mieniu dłużnika, chyba że uprawniony wyraził zgodę na objęcie zabezpieczonej wierzytelności układem.
2. W przypadku wyrażenia zgody na objęcie układem zabezpieczonej wierzytelności, prawa, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy, z tym że zabezpieczają one wierzytelność w wysokości i na warunkach płatności określonych w układzie.

Warianty układu

- ★ układ generalny,
- ★ układ częściowy,
- ★ układ unitarny,
- ★ układ grupowy.

Układ częściowy

Projekt przewiduje wprowadzenie nowej instytucji – układu częściowego. *Nie zawsze dla skutecznej restrukturyzacji przedsiębiorstwa konieczne jest zawarcie układu ze wszystkimi wierzycielami. Dotyczy to zwłaszcza dużych i bardzo dużych przedsiębiorstw, które posiadają wielu wierzycieli, ale dla których istotne jest wyłącznie porozumienie z największymi wierzycielami, którymi często są podmioty finansujące działalność dłużnika lub główni dostawcy. W takiej sytuacji nie ma potrzeby angażowania w postępowanie wszystkich wierzycieli skoro dłużnik przewiduje, że w wyniku zawarcia układu tylko z niektórymi grupami wierzycieli będzie mógł zaspokoić pozostałych w 100%" (Uzasadnienie do projektu ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, s. 36).*

Układ częściowy

Art. 180 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Dłużnik może złożyć propozycje układowe dotyczące **jedynie niektórych zobowiązań, których restrukturyzacja ma zasadniczy wpływ na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa dłużnika.**
2. Wyodrębnienie **wierzycieli** objętych układem częściowym odbywa się w oparciu o **obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie kryteria** dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi.
3. Określenie kryteriów, o których mowa w ust. 2, które ma na celu pominięcie wierzyciela przeciwnego zawarciu układu częściowego, jest niedopuszczalne.
4. Wierzytelnościami objętymi układem częściowym mogą być w szczególności wierzytelności:
  - 1) z tytułu finansowania działalności dłużnika przez udzielone kredyty, pożyczki i inne podobne instrumenty;
  - 2) z tytułu umów o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności z tytułu dostawy najważniejszych materiałów lub umów leasingu majątku niezbędnego dla działalności prowadzonej przez dłużnika;
  - 3) zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską na przedmiotach i prawach niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika;
  - 4) największe określone według sumy.

Odmienności układu częściowego

Art. 181 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Jeżeli dłużnik przedstawił wierzycielowi, którego wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, propozycje układowe przewidujące **pełne zaspokojenie**, w terminie określonym w układzie, jego wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo przewidujące **zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać** w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia, **do objęcia wierzytelności układem częściowym nie jest konieczna zgoda takiego wierzyciela.**

2. Do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Dopuszczalność układu częściowego

Art. 182 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ częściowy może zostać przyjęty i **zatwierdzony wyłącznie w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo przyspieszonym postępowaniu układowym**.
2. W postępowaniu o zatwierdzenie układu sąd odmawia zatwierdzenia układu częściowego w przypadku stwierdzenia niezgodności z prawem określonych we wniosku o zatwierdzenie układu częściowego kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym.
3. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego sąd orzeka w przedmiocie zgodności z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym.
4. Na postanowienie stwierdzające niezgodność z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli zażalenie przysługuje dłużnikowi. W terminie przewidzianym do wniesienia zażalenia dłużnik może zaproponować inne kryteria wyodrębnienia wierzycieli.
5. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego niezgodność z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli sąd umarza postępowanie, chyba że dłużnik w terminie, o którym mowa w ust. 4, zaproponował inne kryteria. Kolejna zmiana kryteriów jest niedopuszczalna.

Dopuszczalność układu częściowego

Art. 192 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W toku **postępowania sanacyjnego dopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie układu częściowego** lub wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, w którym ma zostać przyjęty układ częściowy, **pod warunkiem że wierzyciele objęci układem częściowym są wierzycielami nieobjętymi układem z mocy prawa oraz nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem.**

2. Otwierając przyspieszone postępowanie układowe, sąd nie powołuje nadzorcy sądowego oraz sędziego-komisarza. Funkcję sędziego-komisarza i nadzorcy sądowego pełni sędzia-komisarz i zarządca powołani w postępowaniu sanacyjnym.

3. Zatwierdzenie układu częściowego nie wpływa na tok postępowania sanacyjnego. Treść układu częściowego może przewidywać, że układ będzie skuteczny po prawomocnym zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu sanacyjnym.

Układ unitarny

Art. 162 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań dłużnika są **jednakowe dla wszystkich wierzycieli**, a jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli, **jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy**, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne. (...)

Wyjątki od zasady równego traktowania wierzycieli

Zgoda wierzyciela na objęcie mniej korzystnymi warunkami

Volenti non fit iniuria. *Mniej korzystne warunki restrukturyzacji można przyznać tym wierzycielom, którzy na nie się zgodzili, w myśl zasady, że chcącemu nie dzieje się krzywda (volenti non fit iniuria). W praktyce większy ciężar restrukturyzacji mogą przejąć na siebie wierzyciele powiązani kapitałowo z dłużnikiem. To samo może dotyczyć wierzycieli, dla których dłużnik jest ważnym kontrahentem (np. ważnym odbiorcą usług czy towarów wierzyciela), i w rezultacie takim wierzycielom bardziej zależy na odzyskaniu przez dłużnika równowagi gospodarczej w perspektywie dalszej współpracy niż na stopie zwrotu wierzytelności układowej. Niemniej wyrażenie zgody przez uprawnionego na warunki mniej korzystne nie będzie zjawiskiem częstym w praktyce (R. Adamus (w:) Art. 162 Prawo restrukturyzacyjne Adamus 2019, wyd. 2).*

Wyjątki od zasady równego traktowania wierzycieli

Uprzywilejowanie wierzyciela

Art. 162 Prawa restrukturyzacyjnego

2. Przyznanie korzystniejszych warunków restrukturyzacji zobowiązań dłużnika jest dopuszczalne wobec wierzyciela, **który po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego udzielił lub ma udzielić finansowania w postaci kredytu, obligacji, gwarancji bankowych, akredytyw lub na podstawie innego instrumentu finansowego, niezbędnego do wykonania układu.**

Korzystniejsze warunki spłaty dla wierzyciela, który udzielił lub ma udzielić finansowania w postaci kredytu, obligacji, gwarancji bankowych, akredytyw lub na podstawie innego instrumentu finansowego, niezbędnego do wykonania układu mają zachęcić instytucje kredytowe do udzielania kredytów dłużnikom w restrukturyzacji. W takim wypadku korzyścią, jaką osiąga z udziału w postępowaniu kredytodawca, jest nie tylko prowizja i oprocentowanie od nowo udzielonego kredytu, ale także korzystniejsze warunki spłaty pozostałych należności, które w przeciwnym razie podlegałyby restrukturyzacji w układzie (P. Zimmerman (w:) Art. 162 Prawo restrukturyzacyjne Zimmerman 2018, wyd. 5).

Wyjątki od zasady równego traktowania wierzycieli

Uprzywilejowanie wierzyciela

Art. 163 Prawa restrukturyzacyjnego

3. Warunki restrukturyzacji wierzytelności, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 3, mogą być zróżnicowane stosownie do przysługującego im pierwszeństwa.

Podstawowym ryzykiem dla dłużnika przygotowującego propozycje układowe w odniesieniu do wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo jest to, że mimo ograniczenia zakresu objęcia ich wierzytelności układem nie wyrażą oni zgody na objęcie układem całej ich wierzytelności. W takiej sytuacji wierzytelność, stanowiąca, z punktu widzenia prawa cywilnego, jedność składa się z dwóch części – jednej objętej układem i drugiej – której układ nie dotyczy. Nie ma żadnych przeszkód, aby wierzyciel, który nie wyraził zgody na objęcie układem rozpoczął już w trakcie postępowania układowego lub po zakończeniu albo umorzeniu postępowania sanacyjnego postępowanie egzekucyjne zmierzające do zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej rzeczowo w części nieobjętej układem. Nie będzie miał jednak możliwości zaspokojenia w tym trybie tej części wierzytelności, która jest objęta układem. Przedmiot zabezpieczenia może w drodze egzekucji zostać użyty tylko jednokrotnie do zaspokojenia zabezpieczonej wierzytelności. W efekcie, po przeprowadzonej egzekucji pozostanie z niezaspokojoną i już dłuższą niezabezpieczoną częścią wierzytelności. Wprowadzenie tego mechanizmu powinno zatem zachęcić wierzycieli do wyrażania zgody na objęcie ich wierzytelności układem – co zapewni im utrzymanie zabezpieczenia całej wierzytelności, skutecznego w pełni również w razie niepowodzenia układu (P. Zimmerman (w:) Art. 163 Prawo restrukturyzacyjne Zimmerman 2018, wyd. 5)

Ustawowe wyjątki od zasady jednolitości

Art. 156 Prawa restrukturyzacyjnego

(...)

3. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika **stanowiąca pomoc publiczną** może polegać wyłącznie na:

- 1) **restrukturyzacji, o której mowa w art. 160 ust. 1;**
- 2) odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zobowiązań z tytułu wypłat ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- 3) odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty podatków lub zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego.

Ustawowe wyjątki od zasady jednolitości

Art. 160 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Restrukturyzacja zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez dłużnika jako pracodawcę, z tytułu składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych, z tytułu składek na własne ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dłużnika oraz innych zobowiązań dłużnika wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności odsetek za zwłokę od wyżej wymienionych składek, kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnienia i dodatkowej opłaty, **może obejmować wyłącznie rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności. (...)**

Art. 163 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań ze stosunku pracy **nie mogą pozbawiać pracowników minimalnego wynagrodzenia za pracę.**

Układ grupowy

Art. 161 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Propozycje układowe **mogą przewidywać podział wierzycieli na grupy** obejmujące poszczególne **kategorie interesów**, w szczególności:

- 1) wierzycieli, którym przysługują wierzytelności ze stosunku pracy i którzy wyrazili zgodę na objęcie ich układem;
- 2) rolników, którym przysługują wierzytelności z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego;
- 3) wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone na składnikach majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, i którzy wyrazili zgodę na objęcie ich układem;
- 4) wierzycieli będących współnikami lub akcjonariuszami dłużnika będącego spółką kapitałową, posiadających udziały lub akcje spółki zapewniające co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu współników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, **choćby przysługiwały im wierzytelności wymienione w pkt 1-3.**

2. Listy przyporządkujące poszczególnych wierzycieli do grup sporządza nadzorca sądowy albo zarządca po zatwierdzeniu spisu wierzytelności, jeżeli podziału na grupy nie dokonano w spisie albo dokonany podział jest niezgodny z aktualnymi propozycjami układowymi.

3. W postępowaniu o zatwierdzenie układu listy wierzycieli sporządza nadzorca układu.

Układ grupowy

Kryteria podziału wierzycieli **mają charakter przedmiotowo-podmiotowy**. Pierwszeństwo, ustawa przyznaje kryterium podmiotowemu i stwierdza, że w grupie czwartej powinny się zatem znaleźć wszystkie wierzytelności służące udziałowcom lub akcjonariuszom, niezależnie od tego, jakie wierzytelności im służą. **Pozostałe kryteria mają charakter przedmiotowy i z tego powodu jeden wierzyciel ujęty będzie na tylu listach kategorii interesu, ile różnych wierzytelności posiada**. Pracownik, któremu służą także wierzytelności o charakterze cywilnoprawnym, powinien być ujęty z wierzytelnością pracowniczą w kategorii pierwszej, a z wierzytelnością cywilnoprawną w kategorii piątej (lub dalszej – jeśli je utworzono) (*P. Zimmerman (w:) Art. 161 Prawo restrukturyzacyjne Zimmerman 2018, wyd. 5*).

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Art. 150 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ obejmuje:

- 1) wierzytelności osobiste powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej;
- 2) odsetki za okres od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego;
- 3) wierzytelności zależne od warunku, jeżeli warunek ziścił się w czasie wykonywania układu.

2. Wierzytelności wobec dłużnika wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, są objęte układem tylko w przypadku, gdy świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym i tylko w zakresie, w jakim druga strona spełniła świadczenie przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego i nie otrzymała świadczenia wzajemnego.

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Art. 77 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Wierzytelność za okres rozliczeniowy, w trakcie którego zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne, ulega z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem otwarcia postępowania oraz część traktowaną jak wierzytelność powstająca po dniu otwarcia postępowania.
2. Jeżeli przedmiot leasingu nie stanowi u korzystającego dłużnika środka trwałego w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.11)) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.12)) do umowy leasingu przepis ust. 1 stosuje się.
3. Jeżeli rozliczenie należności publicznoprawnych wymaga sporządzenia deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmujących rozliczenie, obie części wierzytelności, o której mowa w ust. 1, ujmuje się w odrębnych deklaracjach lub innych tego typu dokumentach.

Art. 246 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Z wyjątkiem art. 129 ust. 1 pkt 1, obciążenie składników majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego, po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego jest niedopuszczalne.
2. Jeżeli wniosek o wpis hipoteki, wniosek o wpis zastawu rejestrowego, wniosek o wpis do rejestru zastawów skarbowych albo wniosek o wpis hipoteki morskiej do rejestru okrętowego **został złożony co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania, przepisu ust. 1 nie stosuje się. (...)**

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem - odsetki

Art. 79 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Jeżeli w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wierzytelność bez zastrzeżenia odsetek nie stała się jeszcze wymagalna, w spisie wierzytelności umieszcza się wierzytelność pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% rocznie, za czas od dnia otwarcia postępowania do dnia wymagalności, najdłużej jednak za dwa lata.
2. Odsetki od wierzytelności pieniężnej umieszcza się w spisie wierzytelności **w kwocie naliczonej do dnia poprzedzającego dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego włącznie.**

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem - wierzytelności warunkowe

Art. 90 Kodeksu cywilnego Ziszczenie się warunku nie ma mocy wstecznej, chyba że inaczej zastrzeżono.

Art. 93 Kodeksu cywilnego § 1. Jeżeli strona, której zależy na nieziszczeniu się warunku, przeszkodzi w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego ziszczeniu się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się ziścił.

§ 2. Jeżeli strona, której zależy na ziszczeniu się warunku, doprowadzi w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego do ziszczenia się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się nie ziścił.

Wierzytelności z umów wzajemnych

"Projekt utrzymuje obowiązującą obecnie w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zasadę, zgodnie z którą układ obejmuje wierzytelności powstałe przed dniem otwarcia postępowania (art. 150 ust. 1 PrRestr). Nowym rozwiązaniem jest regulacja, zgodnie z którą wierzytelności wobec dłużnika wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub w części w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, są objęte układem tylko jeżeli świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym i tylko w zakresie, w jakim druga strona świadczyła przed otwarciem postępowania sanacyjnego i nie otrzymała świadczenia wzajemnego (art. 150 ust. 3 PrRestr). Regulacja ta jednoznacznie rozwiązuje pojawiające się w praktyce wątpliwości co do objęcia układem wierzytelności wynikających z umowy wzajemnej w sytuacji, gdy świadczenie było częściowo spełnione przed otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego" (Uzasadnienie do projektu ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, s. 33) (S. Gurgul (w:) Art. 150 Prawo restrukturyzacyjne Gurgul 2018, wyd. 2).

Wierzytelności z umów wzajemnych

Art. 298 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Zarządca może odstąpić od umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, za zgodą sędziego-komisarza, jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z tej umowy jest świadczeniem niepodzielnym.
2. Jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z umowy, o której mowa w ust. 1, jest świadczeniem podzielnym, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim świadczenie drugiej strony miało zostać wykonane po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego.
3. Wyrażając zgodę, o której mowa w ust. 1, sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania sanacyjnego i bierze pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy.
4. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz drugiej stronie umowy (...).

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Art. 151 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ nie obejmuje:

- 1) wierzytelności alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę;
- 2) roszczeń o wydanie mienia i zaniechanie naruszania praw;
- 3) wierzytelności, za które dłużnik odpowiada w związku z nabyciem spadku po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, po wejściu spadku do masy układowej lub sanacyjnej;
- 4) wierzytelności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego, których płatnikiem jest dłużnik.

2. Układ nie obejmuje wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na objęcie jej układem. **Zgodę na objęcie wierzytelności układem wyraża się w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może zostać wyrażona ustnie do protokołu zgromadzenia wierzycieli.**

3. Do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Art. 298 ust. 7 Prawa restrukturyzacyjnego

Jeżeli zarządca odstąpił od umowy, druga strona może żądać zwrotu świadczenia spełnionego po otwarciu postępowania sanacyjnego, a przed dojściem do niej oświadczenia o odstąpieniu od umowy, jeżeli świadczenie to znajduje się w majątku dłużnika. W przypadku gdy jest to niemożliwe, druga strona może dochodzić jedynie wierzytelności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat. **Wierzytelności te nie są objęte układem.**

Wierzytelności objęte i nieobjęte układem

Art. 903 Kodeksu cywilnego Przez umowę renty jedna ze stron zobowiązuje się względem drugiej do określonych świadczeń okresowych w pieniądzu lub w rzeczach oznaczonych tylko co do gatunku.

Art. 303 Kodeksu cywilnego Jeżeli uprawniony z tytułu służebności osobistej dopuszcza się rażących uchybień przy wykonywaniu swego prawa, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zamiany służebności na rentę.

Art. 805 Kodeksu cywilnego

§ 1. Przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

§ 2. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie:

- 1) przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku;
- 2) przy ubezpieczeniu osobowym - umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej.

§ 3. Do renty z umowy ubezpieczenia nie stosuje się przepisów kodeksu niniejszego o rencie.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 155 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Propozycje układowe składa **dłużnik**.
2. Propozycje układowe może również złożyć **rada wierzycieli, nadzorca sądowy albo zarządca**, albo **wierzyciel lub wierzyciele mający łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności**, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116.
3. Propozycje układowe określają **sposób restrukturyzacji zobowiązań dłużnika**.

Art. 80 Prawa restrukturyzacyjnego

(...)

3. W spisie wierzytelności umieszcza się również **wierzytelność współdłużnika, poręczyciela, gwaranta lub banku otwierającego akredytywy**, który nie zaspokoił wierzyciela jako wierzytelność warunkową, która nie uprawnia do głosowania na zgromadzeniu wierzycieli.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 109 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Wierzyciel nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, **którą nabył w drodze przelewu lub indosu po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. (...)**

Art. 116 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W sprawach dotyczących układu nie ma prawa głosu wierzyciel będący małżonkiem dłużnika, jego krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, przysposabiającym dłużnika lub przez niego przysposobionym, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa - osobą uprawnioną do reprezentowania spółki, a jeżeli dłużnikiem jest osobowa spółka handlowa - współnikiem ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem.

2. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa, nie ma prawa głosu wierzyciel będący spółką powiązaną z dłużnikiem oraz osoby upoważnione do jej reprezentacji, a także wierzyciel będący spółką i osoby uprawnione do jej reprezentowania, jeżeli ta spółka jest spółką dominującą albo zależną w stosunku do dłużnika.

3. Prawa głosu w sprawie dotyczącej układu nie ma również wierzyciel będący spółką kapitałową, której spółka dominująca jest również spółką dominującą dla dłużnika, oraz osoby uprawnione do jej reprezentowania.

4. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka kapitałowa, prawa głosu nie ma wierzyciel będący osobą fizyczną, jeżeli reprezentuje ponad 25% kapitału zakładowego spółki.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 301 Prawo upadłościowe i naprawcze

Inne zmiany układu niż określone w art. 298-300 są **niedopuszczalne**.

Art. 269 Prawo upadłościowe i naprawcze

Propozycje układowe powinny określać sposób restrukturyzacji zobowiązań upadłego oraz zawierać uzasadnienie.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 156 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika obejmuje w szczególności:

- 1) odroczenie terminu wykonania;
- 2) rozłożenie spłaty na raty;
- 3) zmniejszenie wysokości;
- 4) konwersję wierzytelności na udziały lub akcje;
- 5) zmianę, zamianę lub uchylenie prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność.

2. Propozycje układowe mogą wskazywać jeden lub więcej sposobów restrukturyzacji zobowiązań dłużnika.

(...)

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Postanowienie

Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 22 kwietnia 1999 r.

III APZ 1/99

Zawarta przed Sądem ugoda, w której spłatę należności z tytułu zagarniętej dużej kwoty pieniężnej rozłożono na raty, płatne w ciągu ponad 50 lat rażąco narusza zasady współżycia społecznego.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 169 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach.
2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ ma moc tytułu wykonawczego do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika.
3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony **układ zastępuje określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577, z późn. zm.) czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu.**
4. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 156 ust. 5 Prawa restrukturyzacyjnego

Propozycje układowe przewidujące konwersję wierzytelności na udziały lub akcje zawierają:

- 1) sumę, o jaką kapitał zakładowy ma zostać podwyższony;
- 2) liczbę oraz wartość nominalną nowo ustanowionych udziałów lub akcji lub też wartość, o którą następuje podwyższenie wartości nominalnej udziałów lub akcji już istniejących;
- 3) **określenie, że objęcie udziałów lub akcji następuje z wyłączeniem prawa pierwszeństwa lub poboru, przy czym wyłączenie prawa pierwszeństwa lub poboru następuje nawet wówczas, jeżeli takiej możliwości nie przewiduje umowa spółki lub statut;**
- 4) oznaczenie, czy akcje nowej emisji są na okaziciela, czy imienne;
- 5) cenę emisyjną nowych akcji;
- 6) datę, od której nowe akcje mają uczestniczyć w dywidendzie.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 157 Prawa restrukturyzacyjnego

Jeżeli propozycje układowe przewidują spłatę zobowiązań z zysku przedsiębiorstwa dłużnika, mogą one określać, jaka część zysku będzie przeznaczona na spłatę zobowiązań.

Wyrok

Sądu Najwyższego - Izba Cywilna

z dnia 6 marca 2009 r.

II CSK 522/08

Przewidziany art. 2 ustawy z 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.) obowiązek dążenia do zaspokojenia wierzycieli upadłego w najwyższym stopniu odnosi się do osób prowadzących postępowanie upadłościowe. Nie ma podstaw do przyjęcia, że nakazuje zgromadzeniu wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podjęcie uchwały o przeznaczeniu zysku rocznego uwzględniającej jedynie fakt upadłości wspólnika bez rozważenia sytuacji i interesów spółki oraz zasadę równości wspólników.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 158 Prawa restrukturyzacyjnego

Jeżeli plan restrukturyzacyjny przewiduje udzielenie **kredytu lub pożyczki dłużnikowi lub zmianę treści stosunków prawnych lub praw lub ustanowienie zabezpieczenia wierzytelności**, do propozycji układowych dołącza się *w formie prawem przewidzianej oświadczenie osoby, która zobowiązała się udzielić kredytu lub pożyczki*, wyrazić zgodę na zmianę stosunku prawnego lub prawa albo ustanowić lub zmienić zabezpieczenie wierzytelności.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 159 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Propozycje układowe mogą przewidywać również zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika.
2. Sprzedaż dokonana w wykonaniu układu, który przewiduje zaspokojenie wierzycieli przez likwidację majątku dłużnika, **nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej.**

Art. 313 Prawa upadłościowego

1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym **ma skutki sprzedaży egzekucyjnej.** Nabywca składników masy upadłości nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości. (...)

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Art. 879 Kodeksu postępowania cywilnego Kto nabywa rzecz na podstawie przepisów niniejszego rozdziału, staje się jej właścicielem bez żadnych obciążeń i powinien ją natychmiast odebrać. Nabywcy nie przysługują roszczenia z tytułu rękojmi za wady rzeczy; przeciwko nabywcy nie można podnosić zarzutów co do ważności nabycia.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Przejęcie majątku dłużnika przez wierzycieli.

Art. 271 Prawa upadłościowego i naprawczego

1. Układ może przewidywać również zaspokojenie wierzycieli poprzez likwidację majątku upadłego (układ likwidacyjny). Likwidacja przeprowadzana jest według przepisów ustawy o likwidacji masy upadłości, **chyba że układ przewiduje przejęcie majątku upadłego przez wierzycieli lub inny sposób likwidacji.**
2. Jeżeli układ przewiduje likwidację majątku upadłego według przepisów ustawy, likwidację przeprowadza osoba wyznaczona w układzie, w trybie określonym w jego treści. **Likwidacja nie narusza praw oraz skutków ujawnienia praw i roszczeń osobistych, ciężących na składnikach majątku upadłego.**

Art. 160 Prawa restrukturyzacyjnego

(...)

2. **Jeżeli układ przewiduje przejęcie całości majątku dłużnika przez osobę trzecią lub wierzyciela,** dopłaty lub spłaty między wierzycielami, w układzie wskazuje się wierzyciela lub osobę trzecią, którzy przejmą obowiązek wykonania zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przejęcie obowiązku nie zmienia charakteru wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i możliwości ich przymusowego dochodzenia z uwzględnieniem uprzywilejowania wynikającego z przepisów regulujących dochodzenie wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Kontrola wykonania układu

Art. 171 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ nadzorca albo zarządca obejmują funkcję nadzorcy wykonania układu, **chyba że układ stanowi inaczej**. O objęciu funkcji nadzorcy wykonania układu obwieszcza się.
2. Do nadzorcy wykonania układu przepisy o nadzorcy układu, z wyjątkiem przepisów o konieczności zawarcia umowy, stosuje się odpowiednio. Przepisy art. 28-30 stosuje się odpowiednio.
3. Nadzorca wykonania układu raz na trzy miesiące składa do sądu sprawozdanie dotyczące wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywania układu. Informację o złożeniu sprawozdania obwieszcza się.

Układ w postępowaniu restrukturyzacyjnym

Zarząd przymusowy

Art. 169 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach.

2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ ma moc tytułu wykonawczego do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika.

3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577, z późn. zm.) czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu.

4. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zmiany propozycji układowych

Art. 117 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W przypadku zgłoszenia kilku propozycji układowych sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi. Pod głosowanie poddaje się wszystkie propozycje układowe. Za przyjęte uznaje się te propozycje układowe, które uzyskały największe poparcie wierzycieli liczone w odniesieniu do sumy wierzytelności, z uwzględnieniem art. 119.

2. **Na zgromadzeniu wierzycieli dłużnik, zarządca albo nadzorca sądowy mogą zgłaszać zmiany propozycji układowych.** W przypadku zgłoszenia przez dłużnika, zarządcę albo nadzorcę sądowego zmian propozycji układowych głos wierzyciela oddany na piśmie za pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głos oddany za zmienionymi propozycjami układowymi, jeżeli są one korzystniejsze dla tego wierzyciela. Pozostałe głosy traktuje się jako głosy przeciw układowi.

Zmiana propozycji układowych

Art. 283 Prawa upadłościowego i naprawczego

1. Na zgromadzeniu wierzycieli nadzorca sądowy albo zarządca składa sprawozdanie, w którym ocenia stan przedsiębiorstwa oraz opiniuje możliwość wykonania propozycji układowych.
2. W razie zgłoszenia kilku propozycji układowych sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi. Przyjęcie jednej propozycji układowej wyklucza głosowanie nad dalszymi propozycjami.
3. Na zgromadzeniu wierzycieli upadły może zgłaszać **zmiany i uzupełnienia do propozycji układowych**. W razie zgłoszenia przez upadłego zmian do propozycji układowych korzystniejszych dla wierzycieli głosy oddane na piśmie za pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głosy oddane za zmienionymi propozycjami układowymi. Propozycji układowych mniej korzystnych dla wierzycieli nie głosuje się. Do głosowania nad zmianami propozycji układowych przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 321 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem **niezwłocznie po zrealizowaniu całości lub części planu restrukturyzacyjnego przewidzianej do wykonania w toku postępowania sanacyjnego, nie później jednak niż przed upływem dwunastu miesięcy od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego.**
2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie został zatwierdzony spis wierzytelności lub nie została zakończona procedura uzyskiwania zgody na udzielenie pomocy publicznej, sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem niezwłocznie po zatwierdzeniu spisu wierzytelności lub zakończeniu procedury uzyskiwania zgody na udzielenie pomocy publicznej.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 113 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Na zgromadzeniu wierzycieli można zawrzeć układ, jeżeli w zgromadzeniu uczestniczy co najmniej jedna piąta wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem.

2. Uprawnieni do głosowania nad układem są wyłącznie wierzyciele określani w art. 107 ust. 1 i 3, którzy są objęci układem.

3. Brak dowodu doręczenia zawiadomienia o zgromadzeniu wierzycieli wierzycielom, których liczba nie jest większa niż połowa wierzycieli uprawnionych do głosowania, a kwota ich wierzytelności nie przekracza jednej trzeciej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, nie stoi na przeszkodzie odbyciu zgromadzenia wierzycieli i głosowaniu nad układem.

4. Jeżeli po przeprowadzeniu głosowania okaże się, że głosy wierzycieli, o których mowa w ust. 3, mogłyby wpłynąć na wynik głosowania, sędzia-komisarz zarządza przerwę w zgromadzeniu wierzycieli w celu prawidłowego doręczenia zawiadomienia, chyba że stwierdzi na podstawie dowodu z dokumentu, że wierzyciele wiedzieli o zgromadzeniu.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 107 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, na zgromadzeniu wierzycieli prawo głosu mają wierzyciele, których wierzytelności zostały umieszczone w zatwierdzonym spisie wierzytelności, oraz wierzyciele, którzy stawiają się na zgromadzeniu wierzycieli i przedłożą sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny stwierdzający ich wierzytelność.
2. Wierzyciele głosują sumą wierzytelności umieszczoną w zatwierdzonym spisie wierzytelności lub tytule egzekucyjnym.
3. Sędzia-komisarz może na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu dłużnika dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzycieli wierzyciela, którego wierzytelność jest uzależniona od warunku zawieszającego lub jest sporna i została uprawdopodobniona. Sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela, sędzia-komisarz oznacza stosownie do okoliczności.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 116 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W sprawach dotyczących układu nie ma prawa głosu wierzyciel będący małżonkiem dłużnika, jego krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, przysposabiającym dłużnika lub przez niego przysposobionym, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa - osobą uprawnioną do reprezentowania spółki, a jeżeli dłużnikiem jest osobowa spółka handlowa - współnikiem ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem.
2. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa, nie ma prawa głosu wierzyciel będący spółką powiązaną z dłużnikiem oraz osoby upoważnione do jej reprezentacji, a także wierzyciel będący spółką i osoby uprawnione do jej reprezentowania, jeżeli ta spółka jest spółką dominującą albo zależną w stosunku do dłużnika.
3. Prawa głosu w sprawie dotyczącej układu nie ma również wierzyciel będący spółką kapitałową, której spółka dominująca jest również spółką dominującą dla dłużnika, oraz osoby uprawnione do jej reprezentowania.
4. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka kapitałowa, prawa głosu nie ma wierzyciel będący osobą fizyczną, jeżeli reprezentuje ponad 25% kapitału zakładowego spółki.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 114 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W przyspieszonym postępowaniu układowym oraz w postępowaniu układowym nadzorca sądowy przedstawia na zgromadzeniu wierzycieli **główne założenia planu restrukturyzacyjnego**.
2. W postępowaniu sanacyjnym zarządca przedstawia na zgromadzeniu wierzycieli sprawozdanie z wykonania planu restrukturyzacyjnego w toku postępowania sanacyjnego oraz efekty podjętych działań, a także główne działania, które zgodnie z planem restrukturyzacyjnym zostaną podjęte po przyjęciu układu.

Art. 115 Prawa restrukturyzacyjnego

Nadzorca sądowy albo zarządca składa na zgromadzeniu wierzycieli **opinię o możliwości wykonania układu**.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 117 Prawa restrukturyzacyjnego

1. W przypadku zgłoszenia kilku propozycji układowych **sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi**. Pod głosowanie poddaje się wszystkie propozycje układowe. Za przyjęte uznaje się te propozycje układowe, które uzyskały największe poparcie wierzycieli liczone w odniesieniu do sumy wierzytelności, z uwzględnieniem art. 119. (...)

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 111 Prawa restrukturyzacyjnego Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwała zgromadzenia wierzycieli zostaje przyjęta, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej połowę sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 119 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Uchwała zgromadzenia wierzycieli o przyjęciu układu zapada, jeżeli wypowie się za nią **większość głosujących wierzycieli**, którzy oddali ważny głos, mających łącznie **co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom**.
2. Jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ zostaje przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim **większość głosujących wierzycieli z tej grupy**, mających łącznie **co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, przysługujących głosującym wierzycielom z tej grupy**.
3. Układ zostaje przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli wierzyciele mający łącznie **dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom głosowali za przyjęciem układu**, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciw przyjęciu układu, **zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego**.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 164 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli zatwierdza sąd, zawierając w sentencji postanowienia treść układu.
2. Rozprawa wyznaczona w celu rozpoznania układu odbywa się nie wcześniej niż po upływie tygodnia od dnia zakończenia zgromadzenia wierzycieli, na którym przyjęto układ.
3. Uczestnicy postępowania mogą **pisemnie zgłaszać zastrzeżenia przeciwko układowi**. Sąd **nie bierze pod uwagę** zastrzeżeń zgłoszonych po upływie tygodnia od dnia przyjęcia układu lub niespełniających wymogów formalnych pisma procesowego.
4. O terminie rozprawy wyznaczonej w celu rozpoznania układu zawiadamia się przez obwieszczenie, chyba że sędziakomisarz zawiadomił o tym na zgromadzeniu wierzycieli.
5. Postanowienie o zatwierdzeniu układu obwieszcza się.

Głosowanie nad układem i jego zatwierdzenie

Art. 165 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo, w szczególności jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z przepisami, albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.
2. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia.
3. Sąd odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo przyspieszonym postępowaniu układowym, jeżeli suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.
4. Jeżeli w przyspieszonym postępowaniu układowym okoliczność, o której mowa w ust. 3, ujawni się po przyjęciu układu, sąd może zatwierdzić układ o ile zostanie wykazane, że dłużnik nie wiedział o istnieniu wierzytelności spornych, a ich zaspokojenie w wyniku wykonania układu nie będzie mniejsze niż w przypadku ogłoszenia upadłości dłużnika.
5. Na rozprawie wyznaczonej w celu rozpoznania układu sąd umarza postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli ustali, że układ nie został przyjęty na skutek braku odpowiedniej większości.
6. Postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu oraz postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w ust. 5, obwieszcza się.
7. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu przysługuje zażalenie. Zażalenie wnosi się w terminie dwóch tygodni.

Skutki przyjęcia układu

Art. 166 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ wiąże wierzycieli, których wierzytelności według **ustawy są objęte układem, chociażby nie zostały umieszczone w spisie wierzytelności.**
2. Układ nie wiąże wierzycieli, **których dłużnik nie ujawnił i którzy nie byli uczestnikami postępowania.**

Art. 187 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ częściowy obejmuje wierzycieli, którzy spełniają kryteria wyodrębnienia wierzycieli i zostali umieszczeni w spisie wierzytelności lub stawili się na zgromadzeniu wierzycieli, przedkładając sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny lub zostali dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu na podstawie art. 107 ust. 3. Przepisu art. 166 ust. 1 nie stosuje się.
2. W postanowieniu o zatwierdzeniu układu sąd wskazuje wierzycieli objętych układem częściowym.

Skutki przyjęcia układu

Art. 167 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela oraz współdłużnika dłużnika ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu skarbowego, zastawu rejestrowego lub hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.
2. Do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 169 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu **informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach**.
2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ ma moc **tytułu wykonawczego do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika**.
3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577, z późn. zm.17)) **czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu**.
4. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu **podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego**.

Zmiana i uchylenie układu

Art. 173 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Jeżeli po zatwierdzeniu układu nastąpił **trwały wzrost lub zmniejszenie dochodu z przedsiębiorstwa dłużnika**, dłużnik, nadzorca wykonania układu, inna osoba, która z mocy układu jest uprawniona do wykonywania lub nadzorowania wykonania układu, oraz wierzyciel mogą wystąpić o zmianę układu.
2. W przypadku gdy na czas wykonywania układu zarząd własny nie został dłużnikowi odebrany, nadzorca wykonania układu oraz wierzyciel mogą wystąpić o zmianę układu przez powierzenie zarządu i wykonywania układu wskazanej osobie, jeżeli:
  - 1) dłużnik, chociażby nieumyślnie, naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
  - 2) oczywiste jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania planu restrukturyzacyjnego i wykonania układu;
  - 3) dłużnik uniemożliwia nadzorcy wykonania układu właściwe pełnienie funkcji.
3. Postanowienie o otwarciu postępowania o zmianę układu obwieszcza się.
4. Na postanowienie o otwarciu postępowania o zmianę układu zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do przyjęcia układu.
5. Na postanowienie o odmowie otwarcia postępowania o zmianę układu zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

Zmiana i uchylenie układu

Art. 176 Prawa restrukturyzacyjnego

1. Sąd uchyla układ na wniosek wierzyciela, dłużnika, nadzorcy wykonania układu albo innej osoby, która z mocy układu jest uprawniona do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, jeżeli dłużnik nie wykonuje postanowień układu albo jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu.
2. Uchylenie układu z innych przyczyn niż określone w ust. 1 jest niedopuszczalne.
3. Postanowienie o uchyleniu układu obwieszcza się.
4. Na postanowienie o uchyleniu układu zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do przyjęcia układu.
5. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

Literatura

- System prawa handlowego, tom 6, Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe, 2016.
- P. Zimmerman, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2018
- S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 11,
- R. Adamus Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2019.

Zakres kolokwium

Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne

- art. 104-107, 113-119, 150-163, 164-169, 173-176, 180-183.